

Jag skulle vilja vara vänligare - men hur?

Text: Gal 5:22-23

Läsning: Gal 5:22-23. Vi utforskar ett antal vackra ord. "Kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning." Vi har redan stannat inför orden kärlek, glädje, frid och tålmod. Nu har vi kommit fram till ordet vänlighet. Jag formulerar en fråga: *Jag skulle vilja vara vänligare –men hur?*

Vänlighet. Det låter kanske som ett ganska tamt ord.

Är vänlighet ens ett ideal längre? Idag talas mer om att vara kaxig, att våga vara obekvämlig...

Vänligheten verkar undfallande och initiativlöst.

Jag ska strax visa dig hur fel den föreställningen är. Jag påstår att vänlighet är ett offensivt begrepp. Det är också ett karaktärsdrag som kännetecknade Jesus.

Dessutom handlar det om ett verkligt basbehov i våra liv. Faktum är att alla de människor du möter är varje dag i behov av vänlighet. Hur många människor hade inte räddats från kriminalitet och missbruk och livslång rastlöshet om man bara hade fått möta lite vanlig vänlighet?

1. Vad är vänlighet?

Låt oss försöka med ett enkelt svar: Vänlighet är att vara en vän. Vad är då en vän? Jesus får frågan. Och han besvarar den. Låt oss lyssna till hans svar: Luk 10:25-37.

En laglörd som ville sätta honom på prov reste sig och sade: "Mästare, vad skall jag göra för att vinna evigt liv?"

Här inleds ett samtal. Frågeställaren är inte en man som är plågad av sitt samvete, eller som är driven av sin längtan. Han vill bara sätta Jesus på prov. Ibland får vi frågor som ställs för att man vill sätta kyrkan på prov. Men Jesus använder detta bakhåll för att ge oss en undervisning som sedan den dagen följt mänskligheten.

Jesus sade: "Vad står det i lagen? Hur lyder orden?" Han svarade: "Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv." Jesus sade: "Det är rätt. Gör det, så får du leva."

Jesus vänder frågan mot mannen. Vad vet du redan? Och mannen kan sin läxa. Så Jesus säger till honom: - *Gör då detta.* För det handlar inte bara om vad du vet utan också om vad du gör. Du kanske vet allt om hur man får evigt liv. Du kanske har läst boken, hört berättelsen och sett filmen. Du behöver inte veta mer om hur man tar emot Jesus. Det som återstår är att också göra det.

För att visa att han var rättfärdig sade mannen till Jesus: "Och vem är min nästa?"

Eller: - *Vem är min medmänniska?*

Låt mig berätta om mannen som ställer frågan?

Han var en laglörd. En *lagexpert*, säger Levande Bibeln. När ett judiskt barn var motsvarande mellanskoleålder kunde det hela 3 Mos utantill, och nästan hela Pentateuken (= de fem Moseböckerna), stora delar av Psaltaren och många viktiga profetextor. Redan ett barn hade sådan kunskap och Bibeln, traditionen och historien. Den som läste vidare i högre studier lärde sig både Bibeln och hela kommentarverket utantill. En skriftlörd på Jesu tid läste Bibeln mellan 10-12 timmar varje vanlig dag. Denne man hade en imponerande kunskap om Gud – åtminstone på det teoretiska planet.

Men... han visste inte vem som var hans medmänniska!

Här står en man som var ”expert på Gud” och undrar vad det är att visa medmänsklighet. Han är bilden av en religion som vet hur psalmerna går, som kan sin katekes och vet när man står och sitter i kyrkan men som har glömt hur man är en vän!

Är detta kanske också en förklaring till varför kyrkan ibland tappar greppet? Beror sviktande medlemssiffror och samhällets sekularisering bara på antikristliga andemakter? Beror det kanske också ibland på att kyrkan glömt vad vanlig och enkel medmänsklighet är?

På den frågan svarade Jesus: "En man var på väg från Jerusalem ner till Jeriko och blev överfallen av rövare. De slet av honom kläderna och misshandlade honom, och sedan försvann de och lät honom ligga där halvdöd. En präst råkade komma samma väg, och när han såg mannen vek han åt sidan och gick förbi. På samma sätt med en levit som kom till platsen; när han såg honom vek han åt sidan och gick förbi.

Här finns en man med behov. Här finns två män med möjligheter. En präst och en levit. En pastor och en äldstemedlem. Men de har inte tid. Pastorn skulle leda ett bönenöte och äldstemedlemmen var på väg till ett sammanträde. De hade inte tid att stanna upp.

Stress dödar vänlighet. Att ständigt vara upptagen motarbetar vänskap.

Att alltid vara upptagen och inbokad verkar ibland ha blivit ett ideal. Men på bakgården, dit de förpassas som inte orkar med tempot, som blivit för gamla eller som inte hinner med av andra orsaker växer ensamheten.

Det är ett av mitt livs största smärtor. De människor jag mött som kom till kyrkan med så mycket längtan. Som längtade efter vänskap. Men ingen hade tid.

Jag har gråtit maktlösa tårar för dem som lämnat kyrkan, inte för att man inte trodde på Gud utan för att man aldrig fann vanlig vänlighet.

Men en samarier som var på resa kom och fick se honom ligga där, och han fylldes av medlidande. Han gick fram och hällde olja och vin på såren och förband dem. Sedan lyfte han upp honom på sin åsna, förde honom till ett värdshus och skötte om honom. Nästa dag tog han fram två denarer och gav åt värden och sade: 'Sköt om honom, och kostar det mer skall jag betala dig på återvägen.'

- a. Vänlighet är förmågan att känna medlidande.
”Tänk inte bara på ert eget bästa, utan också på andras.” (Fil 2:4) Ser du den samariske mannen? Han stannar upp. Han ser en slagen. Han fylls av medlidande. Det är vänskap, menar Jesus. Det är vänlighet. Att stanna upp. Att kunna se bort från sig själv. Att känna med andra, ta tid.
- b. Vänlighet är beredskap att betala ett pris.
Mannen betalade för den slagne. Ibland kostar vänskap. Det kostar kanske på att ibland förmana någon, i kärlek och omsorg. Det kostar på ibland att välja bort bekvämlighet och bjuda någon hem. Det kostar på ibland att umgås med människor som inte är så helt lika oss själva.
- c. Vänlighet är handling.
Vänlighet är kärlekens praktiska sida. Kärlek tar sig i uttryck i vänlighet.

Det är viktigt att se både vad denne samarier gör och vad han inte gör. Detta är vad han inte gör: Han avbryter inte sin resa. Han tar inte hem mannen till sitt hem. D.v.s. han lever med

begränsningar. Kanske var han en handelsman på resande fot. Han kunde inte göra allt. Det kan inte du heller. Alla lever vi med begränsningar. Vi har arbete. Vi har barn och hus. Eller vad det nu är vi har.

Du kanske inte kan avbryta din resa. Du kanske inte kan ta den slagne hem. Men du kan visst göra något och det kanske är mycket nog. Vad kan du alltså göra?

d. En sak till: Vänlighet återvänder

Mannen talar om att komma tillbaka.

Vilken av dessa tre tycker du var den överfallne mannens nästa?" Han svarade: "Den som visade honom barmhärtighet." Då sade Jesus: "Gå du och gör som han!"

2. Varför är vänlighet viktigt?

a. Vänlighet är lovsång.

Att visa vänlighet är ett sätt att uttrycka sin tro. Vänlighet ärar Gud. Petrus uppmanar de troende att leva så att människorna ser deras goda gärningar och prisar Gud.

b. Vänlighet skapar trygghet.

Vänlighet är värme. När ljuset och värmen återvänder på våren får det blommor att slå ut, färger att spraka och dofter att dofta. Vänliga människor gör sådant i andras liv. Vänliga människor ser. Vänliga människor uppmuntrar och bekräftar och får dig att känna dig viktig.

c. Vänlighet är en grund för att vi ska kunna tjäna Gud.

Det spelar ingen roll hur begåvad du är om du är ovänlig. Du kommer då att lika ett barn som bygger ett sandslott och som sedan river ner allt. Därför skriver Paulus: *"och en Herrens tjänare skall inte strida; han skall vara vänlig mot alla, kunna undervisa, ha tålmod..."*, 2 Tim 2:24.

3. Hur kan vi utveckla vänlighet?

a. Gör upp med ovänlighet.

Vi har alla tendenser till ovänlighet. För vissa blir kampen hårdare än andra. Jag har lärt känna en handfull människor som verkligen vill leva för Gud men som faktiskt, av olika orsaker, haft väldigt vassa kanter. Dessutom kan vi förmodligen alla möta detta i våra egna liv ibland.

Vad kan vi göra? Vi kan ställa oss ärliga inför Gud och människor och bekänna våra felsteg. Genom att ta emot förlåtelse får vi kraft att börja om igen.

Ovänlighet beror alltid på något - ofta på otillfredsställelse. Kanske visar det på trasighet i våra liv. Eller så är vår ovänlighet ett eko av andras ovänlighet mot oss. Då måste trenden brytas. I Ords kommer du att hitta många kloka ord. Lyssna till detta: *"Den som söker vänskap överser med ett fel, den som ältar det driver bort sin vän."*, Ords 17:9.

b. Vänlighet är ett val.

"Som Guds utvalda, heliga och älskade skall ni alltså klä er i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod.", Kol 3:12. - Klä er i vänlighet! Du väljer hur du ska klä dig. Så är det också ett val att vara vänlig, att vakna till en ny dag och

liksom iklä sig vänlighet. Prova imorgon när du klär dig till en ny arbetsdag. Prova att också klä dig i vänlighet. Ju kallare det blir ute desto varmare klär du dig. Klä dig i varm vänlighet.

Säg dig själv: - Nu klär jag också på mig vänlighet.

c. Vi blir vänliga genom att vara vänliga.

Detta påstående ligger mycket nära Jesu ord: "Gå du och gör som han!" Det är som om Jesus vet och förstår att denne lagexpert fastnat i sina böcker. Det är dags för lite praktik. Lite vänlighet i handling skulle komma att förändra denne teoretiker. Jesus säger till honom det vi alla skulle behöva höra ibland: - *Gå och gör någonting.*

Får jag då knyta detta råd till ett uttryck jag hämtar från den liknelse vi lyssnat till: Var särskilt uppmärksam på "*vid sidan av vägen utmaningar*".

Visst handlar Jesu liknelse om det? Prästen och leviten var på väg till Jerusalem. På väg till sin huvuduppgift. Men de missade uppgiften vid sidan av vägen.

Själv är jag mycket fokuserad på mina uppgifter och jag måste påminna mig själv att titta lite vid sidan av vägen ibland. Du möter nämligen utmaningar ibland lite vid sidan av vägen, vid sidan av dina vanliga uppgifter. Plötsligt finns en människa där, ett behov, lite vid sidan av huvudleden i ditt liv. Ett oplanerat samtal. En plötslig situation. En möjlighet för dig att praktisera vänlighet.

Kan du komma ihåg någon sådan utmaning du mött den senaste tiden? Hur gensvarade du?

Gud prövar ofta våra hjärtan lite vid sidan av vägen. Detta ger oss möjlighet att växa på vänlighetens område.

När du handlar vänligt förändras också det sätt du känner och reagerar. Du blir vänlig när du är vänlig.

d. Sist av allt, och viktigast av allt: Be Gud att göra det du inte kan i ditt liv.

Detta får avsluta min predikan och samtidigt bli den brygga som tar oss in i gudstjänstens bönestund, där vi alla måste fundera över vilket gensvar vi borde ge på denna undervisning. Jag hoppas att ingen ska uppfatta dessa predikningar som en självförbättringskurs. Dessa egenskaper ... kallas, som vi tidigare sagt och sett, för Andens frukter. De är frukter av den helige Andes inneboende i våra liv. Se dem inte som omöjliga ideal utan som gudomliga löften. Detta är vad Gud kan och vill för dig. Din viktigaste bön är att be honom komma in i ditt hjärta och göra det han kan. Och visst är detta ett utmärkt tillfälle att göra det.